

Rijksoverheid

IAK

Het Integraal afwegingskader
voor beleid en regelgeving

Praktisch aan de slag

Het **Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)** biedt beleidsmedewerkers en wetgevingsjuristen aan de hand van 7 centrale vragen structuur bij het maken van goed beleid en goede regelgeving. Toepassing ervan brengt alle relevante beslisinformatie op het juiste moment in het beleidsproces in beeld.

Het is kabinetsbeleid dat elk voorstel voor beleid en regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de 7 IAK-vragen. Je kunt het IAK in alle fasen van een beleidsproces gebruiken: van voorbereiding tot evaluatie. Begin zo vroeg mogelijk met je IAK-analyse om een goede basis te leggen. Je kunt je analyse zo nodig aanvullen en bijstellen tijdens het traject.

Met het IAK kun je voldoen aan alle eisen die worden gesteld aan beleid en regelgeving.

Denk aan:

- door het kabinet vastgestelde verplichte kwaliteitseisen (bijv. uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid, regeldruk en doenvermogen)
- wettelijke eisen, zoals artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016 en verplichte advisering door bijvoorbeeld de Raad van State, de Autoriteit Persoonsgegevens en het Bureau ICT-toetsing.

Het IAK geeft je ook toegang tot achtergrondinformatie, hulpmiddelen en werkvormen die je kunt gebruiken bij het uitwerken van je voorstel. Bij verschillende onderwerpen zijn ook contactpersonen vermeld voor meer informatie of voor interdepartementale afstemming.

Deze waaier helpt je om praktisch aan de slag te gaan met het IAK. Zie voor meer informatie www.naarhetiak.nl. Hier vind je ook de contactgegevens van de departementale IAK-contactpersonen. Voor algemene vragen kun je mailen naar iak@kcwj.nl.

Inhoud

De 7 IAK-vragen

1. Wat is de aanleiding?	6
2. Wie zijn betrokken?	8
3. Wat is het probleem?	10
4. Wat is het doel?	12
5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?	14
6. Wat is het beste instrument?	16
7. Wat zijn de gevolgen?	24
Monitoring en evaluatie	26
Verplichte kwaliteitseisen, wettelijke eisen en toetsing	28
Werkvormen	32

Wat is de aanleiding?

Zorg dat helder is wat de aanleiding is voor je beleids- of regelgevingstraject.

Dit biedt je duidelijkheid over de kaders waarbinnen je je beleid ontwikkelt en de ruimte die je hebt voor oplossingsrichtingen.

De informatie over de aanleiding van een voorstel geeft inzicht in:

- de urgentie, de context en het politieke belang van het dossier
- het eerste perspectief waaruit je je voorstel formuleert
- de factoren die een rol spelen bij de beantwoording van de andere IAK-vragen

Mogelijke aanleidingen

- Regeerakkoord
- EU-implementatie
- Toezegging aan de Tweede Kamer
- Onderzoeks- of evaluatierapport

Aandachtspunten

- Waarom moet jij op dit moment iets doen met deze kwestie?
- Noem de vindplaats van de bron(nen) waaruit de aanleiding blijkt.
- Geef inzicht in de urgentie en de (politieke) context van het dossier.
- Beschrijf de randvoorwaarden voor het vervolg.

Mogelijke werkvorm: Overleg met politiek adviseur (p. 33)

Wie zijn **betrokken**?

Bij het maken van beleid en regelgeving heb je in alle fasen van het proces anderen nodig, bijvoorbeeld omdat ze belanghebbend zijn (denk aan burgers en bedrijven), relevante kennis of ervaring hebben, steun kunnen bieden of een rol hebben bij de uitvoering, handhaving, toezicht, etc.

Het overleg met de relevante partijen over wat precies het probleem is en voor wie, bevordert de kwaliteit van de probleemdefinitie en de te kiezen beleidsoplossingen.

Ga, eventueel samen met andere betrokkenen, na:

- wie de meest relevante partijen zijn (denk ook aan mogelijke partijen op de BES-eilanden)
- wat je weet over hun belangen en onderlinge verhoudingen

Als dit duidelijk is, ontwerp dan een proces waarin je helder hebt:

- wie je verder gaat betrekken bij de probleem- en doelenanalyse, de instrumentkeuze en de gevolgenbeoordeling en op welk moment
- met wie je beleids- of regelgevingsvoorstel wordt afgestemd: wie ga je informeren en wie ga je consulteren?

Mogelijke werkvorm: Krachtenveldanalyse (p. 34)

Wat is het probleem?

De probleemanalyse is cruciaal omdat deze bepaalt welk type oplossing passend is. Voer een probleemanalyse uit die nog niet voorsorteert op een doel of een oplossing. Een maatschappelijk probleem wordt vaak veroorzaakt door ongewenst gedrag. Is dat het geval maak dan ook gebruik van kennis over gedragsinzichten.

- Definieer het maatschappelijke probleem met de betrokken actoren.
- Zet gezamenlijk de feiten op een rij.
- Maak bij het beschrijven van het probleem onderscheid tussen de feiten en de waardering daarvan.
- Let op dat je geen doelen opneemt in je probleemanalyse.
- Kijk ook nog niet naar oplossingen of instrumenten.
- Verken het probleem vanuit alle betrokken perspectieven.
- Wees hierbij ook bewust van de (politieke en andere) randvoorwaarden die je hebt meegekregen.
- Als het probleem gaat over ongewenst gedrag van burgers of bedrijven zorg dan voor inzicht in de achterliggende motieven met behulp van gedragsinzichten.

Mogelijke werkvorm: Probleemboom (p. 36)

Wat is het **doel**?

Alle acties van de overheid moeten een duidelijk doel hebben. Stel met de betrokken partijen beleidsdoelen vast, nadat je met hen de probleemanalyse hebt gemaakt. Laat hierbij de manieren om er te komen buiten beschouwing. Zo zorg je voor meer ruimte voor betrokken partijen om met innovatieve oplossingen te komen. Tegelijkertijd geeft dit de overheid meer mogelijkheden om instrumenten te kiezen.

Bronnen van doelstellingen kunnen nationaal zijn (zoals het regeerakkoord), Europees (zoals het programma met prioriteiten van de Europese Commissie) en ook internationaal (zoals de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN, de Sustainable Development Goals).

- Bespreek met de betrokkenen welke doelen het beleid of de regelgeving moet dienen. Kijk hierbij nog niet naar oplossingen of instrumenten.
- Het gezamenlijk bespreken van doelen werkt verbindend en activerend.
- Hoe algemener je het doel formuleert, hoe meer ruimte er is voor verschillende oplossingen.
- Formuleer doelen SMART als de problemen eenvoudige causale verbanden bevatten, formuleer anders een richting in de vorm van een strategisch of van een specifiek doel.
- Wees open en helder naar je gesprekspartners over de randvoorwaarden waarmee je te maken hebt.

Mogelijke werkvorm: Doelenboom (p. 36)

Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Als je hebt bepaald wat het probleem is en welk doel je wilt bereiken is het belangrijk om na te gaan waarom de overheid op dit punt zou moeten handelen. Overheidsinterventie moet worden gerechtvaardigd door het bestaan van een publiek belang. Geef daarom aan welk publiek belang hier speelt.

Om de noodzaak tot overheidsinterventie helder te krijgen kan het helpen om te onderzoeken wat er zou gebeuren als de overheid niets doet.

Kijk bij het identificeren van een publiek belang onder meer naar de volgende vragen:

- Is er een taak voor de overheid? Denk bijvoorbeeld aan grondrechten, veiligheid, rechtsstaat en de bescherming van kwetsbare personen.
- Draagt het functioneren van de markt niet of te weinig bij aan de maatschappelijke welvaart?
- Is er voor de overheid een reden om gedrag te corrigeren (bijv. anti-rookbeleid)?

Onderzoek ook de nuloptie (niets doen) om de noodzaak van overheidsinterventie helder te krijgen:

- Wat gebeurt er als de overheid niets doet?
- Wie ondervindt daarvan nadeel of juist profijt?
- Is er dan sprake van ongelijkheid?
- Is niets doen in strijd met grondrechten of Europese of internationale afspraken?

Mogelijke werkvorm: Dialogsessie (p. 37)

Wat is het beste instrument?

Om je beleidsdoel te bereiken is het belangrijk om alle mogelijke instrumenten goed in beeld te hebben. Bedenk daarbij dat dezelfde maatregel in de ene context heel anders kan uitpakken dan in een andere context.

Je keuze voor een of meer instrumenten baseer je op een integrale afweging. Betrek bij je afweging de aspecten **rechtmatigheid**, **doeltreffendheid** (effectiviteit), **doelmatigheid** (efficiëntie) en **uitvoerbaarheid**. Kijk hierbij niet alleen naar de beoogde gevolgen, maar ook naar mogelijke neveneffecten (zie hiervoor IAK-vraag 7. Wat zijn de gevolgen?).

Voorbeelden beleidsinstrumenten

- Voorlichting
- Subsidies of heffingen
- Zelfregulering
- Ge- en verboden

Kijk op www.naarhetiak.nl voor een uitgebreid overzicht van beleidsinstrumenten.

Stappenplan instrumentkeuze

- Maak een lijst met instrumenten waarmee je het beoogde doel kunt bereiken.
- Sluit zoveel mogelijk aan bij het zelfregulerend vermogen in de samenleving.
- Houd ook rekening met het doenvermogen van burgers en bedrijven (vooral MKB en zzp'ers).
- Zorg voor goed inzicht in de mogelijke alternatieven om een afgewogen keuze te kunnen maken.
- Kijk bij je afweging naar de aspecten rechtmatigheid, doeltreffendheid (effectiviteit), doelmatigheid (efficiëntie) en uitvoerbaarheid. Zie de volgende pagina's voor meer informatie over deze aspecten.

Mogelijke werkvorm: Brainstorm (p. 35)

Rechtmatigheid

- Is je voorstel in overeenstemming met hoger recht? Denk bijvoorbeeld aan de Grondwet en verdragen als het EVRM.
- Sluit je voorstel aan op Unierechtelijke verplichtingen (bijv. de regels over vrij verkeer tussen lidstaten)?
- Zijn er aandachtspunten vanuit de algemene rechtsbeginselen, zoals het gelijkheids- en het rechtszekerheidsbeginsel?
- Wat is de verhouding tot algemene nationale wetgeving (bijv. de Algemene wet bestuursrecht)?
- Met welke eisen voor het ontwerpen van wet- en regelgeving moet je rekening houden (bijv. de Aanwijzingen voor de regelgeving)?

Win voor het beantwoorden van deze vragen tijdig juridisch advies in.

Doeltreffendheid (effectiviteit)

Bij de verwachte doeltreffendheid (effectiviteit) van je voorstel gaat het om de wijze waarop en mate waarin wordt verwacht dat het bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen.

- Beschrijf de beleidstheorie; hoe en waarom gaat dit voorstel naar verwachting werken? In sommige gevallen wordt een gedragsverandering verondersteld van de doelgroep van het voorstel. Maak dan gebruik van gedragsinzichten.
- Onderbouw de verwachte effectiviteit: in welke mate verwacht je dat het voorstel bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen van het voorstel? Probeer deze inschatting zoveel mogelijk te kwantificeren met behulp van (empirisch) bewijs.
- Geef aan hoe je (meer) inzicht gaat verkrijgen als vooraf nog geen goed beeld te geven is.

Doelmatigheid (efficiëntie)

Bij de verwachte doelmatigheid (efficiëntie) van het voorstel draait het om de verwachte verhouding tussen de in te zetten (financiële) middelen en de te realiseren effecten.

- Beschrijf de verwachte efficiëntie in theorie. Ga in op de aannames die veronderstellen dat het gekozen instrument een doelmatige manier is om het probleem op te lossen.
- Onderbouw de verwachte efficiëntie. Maak daarbij zoveel mogelijk gebruik van (empirisch) onderzoek, literatuur of reeds uitgevoerde evaluaties.
- Geef aan hoe je (meer) inzicht gaat verkrijgen als vooraf nog geen goed beeld te geven is.

Win voor het beantwoorden van deze vragen tijdig advies in bij je afdeling Financieel-Economische Zaken.

Uitvoerbaarheid

Zijn de voorgestelde instrumenten uitvoerbaar en handhaafbaar, niet alleen voor uitvoeringsorganisaties maar ook voor burgers en bedrijven?

- Is helder wat de uit te voeren taak en de verwachte effecten voor de uitvoering en toezicht zijn?
- Is de organisatie hiervoor voldoende toegerust (bijv. wat betreft capaciteit, ICT en bevoegdheden)?
- Wat zijn de geschatte kosten voor uitvoering en toezicht?
- Is ook aangesloten op het doenvermogen van burgers en bedrijven?
- Ga tijdig het gesprek aan met de uitvoerders en toezichthouders en andere betrokkenen over de diverse varianten.

Maak tot slot een overzicht van de instrumenten die je hebt geanalyseerd en beoordeeld, inclusief een inschatting van de gevolgen (kwantitatieve en kwalitatieve) van deze instrumenten. Verwerk in dit overzicht de keuzes die je ten aanzien van de instrumenten hebt gemaakt. Geef hierbij aan waarom je uiteindelijk voor één of meer instrumenten hebt gekozen. Neem in het overzicht ook de aannames op die je hebt gedaan ten aanzien van het verwachte gedrag.

Wat zijn de gevolgen?

Nieuw beleid en nieuwe regelgeving beogen bepaalde effecten te sorteren in de samenleving. Er kunnen ook (on)gewenste neveneffecten optreden.

Er kunnen gevolgen zijn voor verschillende partijen: burgers, bedrijven en de overheid zelf. Ook kunnen er gevolgen optreden op specifieke onderwerpen: denk aan ICT, milieu/klimaat, grensregio's en ontwikkelingslanden.

Je kunt de volgende vragen stellen bij het in kaart brengen en afwegen van gevolgen:

- Welke neveneffecten kan het voorstel met zich brengen?
- Hoe verhouden de baten van het voorstel zich tot de eventuele ongewenste neveneffecten ervan?
- Hoe kunnen die neveneffecten voorkomen of verminderd worden?
- Is het voorstel doenlijk voor burgers en bedrijven (doenvermogen)?
- Wordt rekening gehouden met een eventuele voorbereidingstijd?

Mogelijke werkvorm: Expertbijeenkomst (p. 38)

Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie geven inzicht in de gevolgen van een voorstel in de praktijk. Door middel van monitoring en evaluatie probeer je de effectiviteit en efficiëntie van beleid en regelgeving te beoordelen. Je kunt een voorstel op verschillende momenten en manieren evalueren en daarmee verschillende doelstellingen nastreven.

Het is belangrijk om al bij de totstandkoming van een voorstel na te denken over de monitoring en evaluatie en wat je daarvoor nodig hebt (wat zijn de gekozen indicatoren en de benodigde gegevens, welke methode zet je in en wie voert het uit, wat is de planning), omdat je daar tijdig keuzes voor moet maken.

Soorten evaluaties:

- Ex ante evaluatie: Deze evaluatie vindt plaats voorafgaand aan de invoering van een voorstel.
- Monitoring (ex durante evaluatie): Deze evaluatie vindt plaats tijdens de uitvoering van het beleid of de regelgeving.
- Ex post evaluatie: Deze evaluatie vindt plaats enkele jaren na de invoering van het beleid of de regelgeving.

Het is verplicht om in de toelichting van voorstellen van beleid en regelgeving die tot een substantiële beleidswijziging leiden een evaluatieparagraaf op te nemen waarin staat aangegeven hoe het voorstel geëvalueerd gaat worden.

Aandachtspunten:

- Zorg voor helderheid over de beleidstheorie en het doel van de evaluatie.
- Inventariseer welke gegevens je nodig hebt om een goede evaluatie te doen en of je over deze gegevens beschikt.
- Voer nulmetingen uit in de startfase van beleid en regelgeving.
- Betrek beleidsmedewerkers, onderzoekers, juristen en uitvoerders en andere relevante partijen bij de evaluatie.

Ga na wanneer beleidsdoorlichtingen plaatsvinden zodat er samenhang ontstaat tussen evaluatie en beleidsdoorlichting.

Verplichte kwaliteitseisen

In het IAK zijn de verplichte kwaliteitseisen voor beleid en regelgeving opgenomen. Alle voorstellen voor beleid en regelgeving moeten hieraan voldoen.

Denk bijvoorbeeld aan de eis dat zo goed mogelijk moet zijn aangesloten bij het doenvermogen van de doelgroep, de voorschriften voor het in kaart brengen van regeldrukeffecten voor het bedrijfsleven en de normen voor wet- en regelgeving in de Aanwijzingen voor de regelgeving. De ministerraad beslist over het schrappen of toevoegen van verplichte kwaliteitseisen.

Kijk op www.naarhetiak.nl voor een volledig overzicht van de geldende eisen.

Wettelijke eisen

Het IAK bevat ook informatie over specifieke wettelijke eisen die worden gesteld aan beleid en regelgeving. Denk bijvoorbeeld aan artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016 en verplichte advisering door bijvoorbeeld de Raad van State, de Autoriteit Persoonsgegevens en het Bureau ICT-toetsing.

Artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016

Voorstellen, voornemens en toezeggingen bevatten een toelichting waarin wordt ingegaan op:

- a. de doelstellingen, de doeltreffendheid en de doelmatigheid die worden nagestreefd;
- b. de beleidsinstrumenten die worden ingezet;
- c. de financiële gevolgen voor het Rijk en, waar mogelijk, de financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren.

Bij het volledig doorlopen van het IAK komen alle eisen uit artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016 terug.

Toetsing

Toetsing op de beantwoording van de 7 IAK-vragen en de juiste toepassing van de verplichte kwaliteitseisen vindt plaats vanaf de voorbereiding van je voorstel, bijvoorbeeld bij het beoordelen van een startnotitie, tot en met de bespreking in het ambtelijk voorportaal dat besluit over agendering van je voorstel in onderraad of ministerraad. Het ambtelijk voorportaal maakt hierbij onder meer gebruik van de bevindingen van verschillende toetsingsinstanties.

Voorbeelden van toetsingsinstanties zijn:

- JenV rijksbrede wetgevingstoetsing
- BZK interbestuurlijk
- EZK bedrijfseffecten (inclusief regeldrukeffecten)

Kijk op www.naarhetiak.nl voor een overzicht van alle toetsingsinstanties en meer informatie.

Werkvormen

Bij je IAK-analyse kun je gebruik maken van allerlei werkvormen. Denk bijvoorbeeld aan:

- **Overleg met politiek adviseur**
- **Krachtenveldanalyse**
- **Brainstorm**
- **Probleemboom en doelenboom**
- **Dialoogsessie**
- **Expertbijeenkomst**
- **DOE MEE-workshop**

Bij elk departement is ondersteuning/procesbegeleiding te vinden voor deze en soortgelijke werkvormen.

Zie voor meer informatie over werkvormen ook www.naarhetiak.nl.

Overleg met politiek adviseur

Aanleiding voor beleid of regelgeving is vaak een politieke wens of politiek besluit. Deze kan summier zijn geformuleerd en ruimte laten voor verschillende manieren van uitvoering. Met een overleg met de politiek adviseur (of politiek assistent) kun je de politieke wens en de ruimte bij de uitwerking helder in beeld brengen. Ook kun je eventueel nader uit te werken voorstellen bespreken.

Deelnemers: politiek adviseur (of politiek assistent), beleidsmedewerker en wetgevingsjurist

Duur: max. 60 minuten

Aanpak

- Zet de relevante politieke wensen of besluiten kort op een rij (denk aan het regeerakkoord, moties, toezeggingen, Kamerbrieven, etc.).
- Bespreek de politieke gevolgen (positief en negatief) van beleidsopties voor de bewindspersoon om hem/haar goed te kunnen informeren over de 'voors' en 'tegens'.
- Onderzoek samen ook de ruimte en de randvoorwaarden bij dit onderwerp.
- Bespreek eventueel op welke manier de bewindspersoon wordt betrokken bij het vervolg.

Krachtenveldanalyse

Met een krachtenveldanalyse breng je de betrokken partijen bij je voorstel voor beleid of regelgeving in beeld. Je krijgt zicht op hun belangen en behoeften en je gaat dieper in op de onderlinge verhoudingen. Dit helpt duidelijk te maken wie op welk moment betrokken moet worden en op welke wijze.

Deelnemers: 2 tot 10 personen (met een gespreksleider)

Duur: max. 60 minuten

Aanpak

- Noem de partijen die bij een probleem of mogelijke oplossing betrokken zijn en bespreek hun diverse rollen.
- Selecteer de partijen die nu of in de toekomst de grootste belangen hebben. Onderzoek welke positie ze hebben ten opzichte van elkaar.
- De gespreksleider vraagt goed door bij verschil van inzicht tussen deelnemers om tot een gezamenlijk beeld te komen.
- Bespreek op basis van de krachtenveldanalyse wie in welke fase van het proces betrokken moet worden en op welke manier (meedenken, meedoen of meebeslissen).

Brainstorm

Een brainstorm is een creativiteitstechniek om snel veel nieuwe ideeën over een bepaald onderwerp of vraagstuk in beeld te krijgen. De gespreksleider zorgt ervoor dat iedereen aan het woord komt. Je stelt de waardering van de ideeën uit totdat alle ideeën zijn opgesomd.

Deelnemers: 3 tot 10 personen (met een gespreksleider)

Duur: één tot enkele uren

Aanpak

- Probeer snel alles wat er in je opkomt naar voren te brengen.
- Verzamel de ideeën, bijvoorbeeld op een whiteboard of een flipover.
- Je kunt de brainstorm verdelen in de volgende fasen:
 1. Wissel zoveel mogelijk ideeën uit.
 2. Cluster de ideeën tot samenhangende blokken.
 3. Prioriteer de ideeën.

Probleemboom en doelenboom

Een *probleemboom* is een hulpmiddel om inzicht te krijgen in de oorzaken en gevolgen van een probleem. Hiermee krijg je zicht op welke problemen er zijn en voor wie. Een probleemboom kun je omzetten naar een *doelenboom* om te weten wat je moet veranderen om de problemen op te lossen en welke positieve gevolgen dit heeft.

Deelnemers: 3 tot 10 personen (met een gespreksleider)

Duur: één tot enkele uren

Aanpak

- Formuleer het centrale probleem waarvoor je een oplossing wilt. Doe dit zo concreet mogelijk.
- Kijk vervolgens naar de oorzaken van het probleem en daarna naar de gevolgen van het probleem. Hiermee heb je een probleemboom.
- Zet je probleemboom om naar een doelenboom (van negatief naar positief).

Let op dat je nog niet vooruitloopt op instrumenten en oplossingen.

Dialogsessie

Een dialogsessie ('appreciative inquiry') is een gesprek waarin je aandachtig luistert en ervaringen deelt om met elkaar een onderwerp te onderzoeken. Hiermee kun je bijvoorbeeld komen tot een gedeelde visie of gerichte vragen beantwoorden.

Deelnemers: 3 tot 8 personen (met een daarvoor opgeleide gespreksleider die de gespreksregels en stappen bewaakt)

Duur: min. 90 minuten

Aanpak

Een dialogsessie bestaat eerst uit het introduceren van de dialogvraag. Deze vraag behandel je aan de hand van vier stappen:

1. Verwoord en waardeer wat er al is.
2. Verbeeld de gewenste toekomst.
3. Onderzoek de succesfactoren om daar (samen) te komen.
4. Maak concrete en individuele plannen om de gewenste toekomst dichterbij te brengen.

Expertbijeenkomst

Bij een expertbijeenkomst nodig je betrokken partijen of deskundigen uit, die jou, op basis van hun expertise, kunnen helpen aan een goed antwoord op de IAK-vragen. Denk aan de vraag of overheidsinterventie gerechtvaardigd is, wat het beste instrument is en wat de gevolgen zijn.

Zorg dat helder is welke vragen je wilt behandelen zodat iedereen zich goed kan voorbereiden en wees transparant over het doel van de bijeenkomst en wat je gaat doen met de uitkomsten ervan.

Aanpak

Deze werkvorm is vormvrij en hangt af van het onderwerp dat je wilt bespreken.

DOE-MEE workshop

Met een DOE-MEE workshop kun je op een snelle en gestructureerde manier inzichten opdoen op het gebied van gedrag en beter onderbouwde beleidskeuzes maken. DOE-MEE staat voor Doorgronden, Ontwikkelen, Experimenteren en Monitoren En Evalueren. De DOE-MEE workshop richt zich op de stappen Doorgronden en Ontwikkelen.

Deelnemers: 10 tot 15 personen (met een ervaren gespreksleider die een gedragsachtergrond heeft en de DOE-MEE aanpak kent en een verslaglegger)

Duur: Idealiter twee sessies van elk één dagdeel die op verschillende dagen plaatsvinden.

Aanpak

- *Sessie 1 (Doorgronden):* Bespreek probleem, doel, doelgroep, huidig gedrag en gewenst gedrag. Breng de belemmerende en stimulerende gedragsbepalende factoren in kaart.
- *Sessie 2 (Ontwikkelen):* Ontwikkel op basis van sessie 1 passende interventies gericht op de juiste doelgroep en de gedragsbepalende factoren.

www.naarhetiak.nl

Alle informatie in deze waaier en meer vind je op www.naarhetiak.nl. Hier staan ook de departementale IAK-contactpersonen. Voor algemene vragen kun je contact opnemen met: iak@kcwj.nl.

Dit is een uitgave van het Ministerie van Justitie en Veiligheid
juni 2020